

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

2015/16. ORSZÁGOS DÖNTŐ 11. OSZTÁLY

BOLYAI JÁNOS

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár
KAPOSINÉ BODÓ ANNA középiskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar912>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Arany-balladából idézünk. Melyik mű címszereplője egy nő?
(A) „Ne tegyétek, ti leányok!” (B) „Legyen a seb vérzése tanú.”
(C) „Oh! irgalom atyja, ne hagyj el.” (D) „Hess, madár!”
(E) „Mint hulla a hulla! veszett a pogány”
- Mely köznevek személynévi eredetűek?
(A) szendvics (B) zserbó (C) pasztőrözés (D) garbó (E) kardigán
- Az alábbi írói ragadványnevek közül melyik takar 1700 előtt élt alkotót?
(A) a bíboros Cicero (B) a niklai remete (C) az avoni hattyú
(D) a magyar Horatius (E) a széphalmi mester
- Lányneveket soroltunk fel. Mely sorok adnak ki egy szabályos hexametert?
(A) Mária, Tünde, Jolán, Zsuzsa, Gyöngyvér, Barbara, Kincső
(B) Margit, Iringó, Réka, Lili, Csenge, Piroska
(C) Eszter, Júlia, Zsófia, Ágnes, Apolka, Dorottya
(D) Erzsébet, Anikó, Boglárka, Veronika, Lilla
(E) Andrea, Szilvia, Zsolna, Virág, Hajnalka, Sarolta
- Jelöljétek meg a kommunikáció tényezői közül a csatornát a következő helyzetben: *Tatjana levele Anyeginhoz!*
(A) az orosz nyelv (B) a francia nyelv (C) a levélpapír
(D) a dajka (E) a levegő
- Mely költői kérdések szerzője Vörösmarty Mihály?
(A) „Mi a magyar most?” (B) „Hová merült el szép szemed világa?”
(C) „Mért nevensz felém?” (D) „Mi zokog mint malom a pokolban (...)?”
(E) „Ment-e / a könyvek által a világ elébb?”
- Mely meghatározás jelenthet olyan szót, amely a mássalhangzók közül kizárólag **sz** betűt tartalmaz?
(A) germán népcsoport (B) alkohol (C) mártás
(D) csörte (E) lélegzés

- Mi a versformája az alábbi versszaknak?

„Nem tenger, nem egyéb helyhezet alkotá
A nagy népeket és nagy birodalmakat:
Minden nép, ha javát ismeri, nagy, szabad
S boldog minden időn s helyen.”

- (A) Himfy-strófa (B) alkaioszi strófa (C) aszklépiadászi strófa
(D) szapphói strófa (E) stanza
- Szókép vagy alakzat? Jelöljétek meg a szóképeket!
(A) metafora (B) anafora (C) metonímia
(D) szinekdoché (E) szinesztézia
- Ha a CSILLOG szónak kicseréljük a kezdőbetűjét, mit jelenthet az új szó?
(A) pislog (B) ingadozik (C) szűrőfegyver
(D) kelleti magát (E) bélyeg
- Tóth Árpád egyik verséből idézünk. Mely szavak lehetnek az idézet valamilyen szavának szinonimái?
„Ó, hol vagy Isten, hajdani hős Hadúr,
Kit felcifrázott diccsel a dőre gög?
Avitt mentédben, agg szakállal
Merre borongsz aluvó egekben?”
(A) ócska (B) dolyf (C) glória (D) dolmány (E) balgatag
- Kik szerepelnek Vörösmarty Mihály *Csongor és Tünde* című művében?
(A) Bankár (B) Balga (C) Duzzog (D) Oberon (E) Ledér
- Sok **eb**bel kapcsolatos szólásunk, közmondásunk van. Ezek közül idézünk ötöt, de hiányosan. Melyik jelenti azt, hogy *egy értékes dolog gondatlanság miatt odavész?*
(A) E _ K _ H _ R _ N _ A _ Á _ R _ _ T (B) _ B _ _ G U _ Á _ C S _ _ L
(C) _ _ T I _ Z _ _ E T _ A _ A R _ H _ _ (D) E _ _ R A _ A K _
(E) _ B Ü _ S Z _ Z E _ T _ Ó S Z _ _ E _ L _ _ S Z _ L

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- Egyik jeles költőnkől közöltünk egy híres idézetet titkosírással. Fejtsétek meg!

CSCDCKCK, CDBGARAUCKCK, CJCDATCDCLBHBKCK: CK CD
CSCDBZCD BPADCRATCP ASCPATBFBG!